

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quid sit dare Spiritum ad mensuram?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO I.

Quid sit de sursum esse?

§. 1. **N**on modo Christum esse maiorem se, nec cū illo de gloria contendēdum denunciat. Sed super omnes esse, nullum esse illi parem, quod de sursum sit. De sursum non est, quod ex cœlesti aliqua materia factum sit, vt Ariani blasphemant, est enim ex Maria natus. Sed duas ob causas de sursum esse dicitur. Primum quia origo illius non terrena, sed ex Spiritu sancto conceptus, & de virgine natiuitas.

Deinde de sursum est ex patris æterni substantia, vt Cyrillus Alexandrinus interpretatur.

§. 2. Porro generaliter intelligendum est, quod dicitur ἐκ τῆς οὐρανῶν. Supra omnes etiam angelos, qui etiam de sursum sunt, sed alio modo ministri, alio filius vnigenitus. Christi enim mundus proprius erat, vt Cyrillus habet.

QVÆSTIO II.

Quomodo Ioannes de terra?

§. 1. **I**oannes originem suam Christi generationi opponit, se esse ex terra, cœterorum more hominum conceptum, & natum, ideo se constare etiam materia vitiosa, terrena. Christum de Cœlo esse, origine alia nihil in eius natura terrene se. is admittit: et si enim corpus eius terrenum fuit, omni tamen inordinatione & vitio caruit.

Non tamen hoc doctrinæ auctoritatem imminuit, hanc enim à Deo habuit gratiæ, cœlesti debiturus quicquid habuit, aut potuit.

§. 2. Hoc vero magnopere obseruandum est, Ioannem non locutum de terra, quasi materia concionum eius terrena fuerit. Sed quia homo terrenus vt dictum ex terra locutus sit; dicitur enim ἐκ τῆς γῆς. Ex terra, non ἐκ τῆς γῆς, quam super re terrena sermonem faceret.

VERSVS 33.

Qui accepit eius testimonium, signauit quia Deus verax est.

QVÆSTIO I.

Quomodo is, qui accepit testimonium, signauit, quia Deus est verax?

§. 1. **Q**uid Dei nomine significetur, controuersum est. Ariani Deum Patrem dicebant hoc loco intelligi, quos contra Cyrillus disputat, ostenditque Christum hic Deum nominari. Quod tamen ex hoc loco non nimis firmiter probatur, cum in probatione propositionis, Deus Patrem significet. Verba sunt: Quem enim misit Deus verba Dei loquitur: Non enim ad mensuram dat Deus spiritum.

§. 2. Caluinus tamen lib. 3. instit. cap. 2. Dei virtutem, ait, à credentibus obliquari. Quia ratione obedientia vocatur fides, cui nullum aliud obsequium præfert Dominus, & merito, quando illi sua veritate nihil est preciosius: quam à credentibus, quasi subscriptione facta, obliquari, Ioannes Baptista est testis. Verum, iuxta apostolum dicit: Credentes obliquare, quod Deus verax sit, non autem eos obliquari, & quæritur hoc est, sigillo oppresso li-

gnauit. Syriacè ~~ܕܡܚܬܬܐܡ~~ *chatham* quod est signare, claudere, concludere.

VERSVS 34.

Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur: non enim ad mensuram dat Deus spiritum.

QVÆSTIO I.

Quid sit dare spiritum ad mensuram?

§. 1. **N**egat Ioannes Christo spiritum datum ad mensuram. Chrysost. Cyrillus August. ad mensuram loqui verba Dei, quia non dedit illi Deus spiritum ad mensuram. Totum enim spiritum habet, Deus, & Homo. Ideo nunquam aliud nisi Dei verba proferre potest, at ceteri quibus est datus Spiritus ad mensuram aliquando sua, non Dei verba loquitur. At Christus ita vera, firma, certa loquitur, vt personæ Christi ius repugnet, quicquam falso loqui. Est enim immensum peccabilis.

§. 2. Vbi quiritur hunc locum viget; Non dat ex mensura Deus Christo Spiritum, ergo infinitum, ergo humanitas Christi habet infinitam sapientiam, ergo potentiam immensitatem.

Respondet Beza, non dici infinitum dare spiritum, non ad mensuram, sed totum. Sed vigent illi. Totum hoc infinitum est. Spiritus Dei infinitus est. Deinde si finitum est, quod datur, ad mensuram ergo definitum est. Alia igitur ratione occurrendum est. Totum infinitum, ipsam diuinitatem esse communicatam humanitati per assumptionem ad eandem hypostasin. Atque hac ratione infinitam dignitatem sortitus est Homo, vt Deus diceretur.

Deinde dona gratiæ, sapientiæ, aliæque omnia finita fuerunt, sed talia, vt de hominibus omnia darentur. Maxima dedit, multo maiora quam totus mundus habeat, finita tamen, quæ omnem mensuram contineat, ideo sine mensura. Sic quæres dicuntur, non quæ simpliciter sunt infinita, sed magna, excedentia modum, vel etiam in mediocritatem. Quomodo gratia vñionis sit infinita, & merita Christi precij infinita, scientia etiam infinita, opera enim æstimatione morali infiniti valoris fuerunt, scientia sua perceperit infinita alio loco ostendi.

VERSVS 35.

Pater diligit filium & omnia dedit in manu eius.

QVÆSTIO I.

Quomodo omnia dedit pater in manu filij?

§. 1. **M**illum filium dixit, non seruum, ideo datum omnia illi spiritum non ad mensuram: ex parte, ex data filio certa & definita mensura. Seruis demensum datur, & peculium cuique relinquitur, filius totius hæreditatis est particeps.

Pater vero dirigendo filium omnia dedit in manus eius, idque generando filium Deum, æqualem sibi, vt August. Deinde filium hominem diligit, illi etiam